

Un mes al Burundi

L'experiència de Maria Suau al país africà

Maria Suau Font ha passat un mes a Àfrica com a cooperant de l'ONG Veïns sense Fronteres. És la segona bunyolina que treballa a Burundi. Neus Bujosa Estarellas hi col·labora en una missió de l'església de Mallorca fa 12 anys. Maria Suau ens ha remès aquest breu resum del projecte en el qual ha participat.

A finals del passat mes de setembre un grup de cooperants de *Veïns sense Fronteres* partírem a Burundi, Tanzània i Congo. Allà ens esperava el president de l'Associació, Jaume Obrador. L'objectiu del viatge era contactar amb ONGs d'aquests països, presentar-los un projecte de turisme sostenible i donar-los a conèixer les cuines solars i les cuines millorades. El nostre grup era el tercer que hi viatjava per a dur a terme aquest projecte.

La major part de l'estada la fèrem al Burundi. Aquest poble ha patit molt. L'assassinat, l'any 1993, del president elegit Melchior Ndadaye, tres mesos després d'haver assumit el poder, va provocar una guerra civil de més d'onze anys, mal anomenada guerra entre ètnies, que realment ha estat una lluita per al poder. Una de les coses que més em va sorprendre fou la capacitat que ha tingut la gent per refer-se d'aquesta "guerra" i de tirar endavant sense perdre l'alegria.

La nostra feina al Burundi consistí en fer una prospecció per constatar si allà és possible un projecte de turisme sostenible per aconseguir que els habitants surtin de la pobresa amb els seus propis recursos, a la vegada que puguin conservar la riquesa natural i cultural. El turisme contribuiria al desenvolupament del país mitjançant la creació de nous llocs de feina (transport hosteleria, guies turístics...) i per tant diversificant l'economia local ja que actualment un 94% de la població treballa en el sector agrícola fent agricultura de subsistència.

Els membres dels distints equips ens repartírem les tasques, que entre d'altres foren: identificar les manifestacions culturals que podrien ser d'interès per als turistes, localitzar les estructures (carreteres, hospitals, electricitat, aigua...), identificar els serveis disponibles: hotels, restaurants, bars, lloguer de cotxes, xofers (allà les carreteres estan pràcticament sense senyalitzar), identificar els espais naturals i contactar amb

autoritats i polítics, que reberen la inciativa amb molt bona disposició.

El meu grup de treball, format per en Jaume Obrador, na Xisca Pons, na Myriam Viña i jo, contactà amb les ONGs de caire social, cultural i ambiental per concretar què poden oferir en el projecte de turisme sostenible. El teixit associatiu de Burundi és molt important. No només hi ha ONGs estrangeres, sinó també moltes associacions locals, la majoria compostes per dones (és un país on hi ha moltes vídues com a conseqüència de la guerra), que tenen com a objectiu lluitar per la pau i pels drets humans, acabar amb la pobresa, acollir infants orfes que viuen al carrer, fomentar la formació i l'educació de dones adultes, etc. També hi ha altres associacions que poden treballar en el projecte oferint activitats com per exemple danses tradicionals i actuacions de tamborers.

L'altre objectiu de l'estada era fer tallers de cuines solars i de cuines millorades. Al Burundi la majoria de famílies fa el foc per cuinar dins la casa, sense cap sortida de fums. Les dones i els nins pateixen moltes malalties pulmonars pel fet de respirar el fum quan cuinen. La cuina millorada recorda les antigues cuines econòmiques i és molt bona de construir, amb bloquets, cendra i una sortida de fum. Representa un estalvi de llenya, de feina, de doblers i de temps (ja que no han de caminar tant per anar a cercar-la) i a més evita les malalties pulmonars provocades pels fums. Per a presentar les cuines solars parabòliques projectàrem un video on un africà n'explicava el funcionament. L'audiovisual, filmat a Deixalles de Palma, fou realitzat per dos bunyolins: Joan Carles Muntaner Estarellas i el seu nebot Miquel Muntaner Estarellas. També hem d'agradir a una altra bunyolina, Cati Pons, que possibilità la realització d'aquet video.

Les fotografies mostren la visita a una escola del Congo (1), l'antiga casa del bruixot o savi d'un poblat, amb l'home que en conta la història, conservada per tradició oral (2), els tamborers de Gishora, que serven els tambors sagrats (3), una demostració de cuina solar, on les dones tocaven l'aigua calenta (4) i una nina que passeja el germanet a l'esquena (5).